

**OIKEAAN KÄSKEMINEN
JA VÄÄRYYDEN KIELTÄMINEN**

Ibn Qudama al-Maqdisi

IQRA - Islam Yhdistys ry.

1. Painos 2009

© IQRA – Islam Yhdistys ry. ja Rashid Hämäläinen

Alkuperäinen teos: Kitab al-Amr bi al-Ma’ruf wa al-Nahj ’an al-Munkar, Mukhtasar Minhadz al-Qasidin

Suomennos: Rashid Hämäläinen

Kopiointioikeudet: Tätä kirjaa voidaan kopioida henkilökohtaista tai ei-kaupallista tarkoitusta varten IQRA - Islam Yhdistys ry:n luvalla.

ISBN 978-952-5779-03-5

Muita IQRA – Islam yhdistys ry:n julkaisuja:

Arki ja palvonta (2007)

Al-Aqidah al-Wasitiyah–Islamin uskon periaatteet (Islam-Info ry. 2008)

Islam-sanakirja: Somali-Suomi (2008)

Ibn Taymiyan Essee Dzinneistä (2008)

Kielenkäytön pahat seuraukset (2007)

Kolmen profeetan äidit (2007)

Käsiteltäessä huolia ja stressiä (2007)

Lasten tehtäväkirja 1 (2008)

Lasten tehtäväkirja 2 (2008)

Musliminimiä (2007)

Muslimipojan opas elämän suuriin muutoksiin (2008)

Muslimityön opas elämän suuriin muutoksiin (2008)

Profeetta Muhammadin vaimot (2008)

Ramadân (2007)

Sielun matka kuoleman jälkeen (2007)

Sûra al-Fâtihan selitys (2008)

Vaaroja kotona (2008)

Tilaukset osoitteesta: www.iqra-islamkirjat.com

iqraislamkirjat@yahoo.com

SISÄLTÖ

Tämä kirja	4
Johdanto.....	5
Oikeaan käskemisen pakollisuus	5
Kuka voi käskeä oikeaan ja kieltää vääryyttä.....	6
Mitä saa sensuroida.....	9
Väärintekijä.....	10
Nuhtelu.....	10
Nuhtelijan ominaisuudet.....	13
LIITE YKSI: YLIMIELISYYS	14
Johdanto.....	14
Ylimielisyyden määritelmä	14
Ylimielisyyden vaikutukset.....	15
Ylimielisyyden tasot	16
Ylimielisyyden merkkejä.....	17
Ylimielisyyden hoito.....	18
Itsetunnon tasot	20
LIITE KAKSI: SUUTTUMUS.....	22
Johdanto.....	22
Suuttumuksen todellisuus	22
Suuttumuksen tasot.....	23
Suuttumuksen vaikutukset	23
Suuttumuksen syyt.....	24
Suuttumuksen vastustaminen	24
Vastustus teoilla.....	26
LIITE KOLME: RAIVON TUKAHDUTTAMINEN, LAUHKEUS, ANTEEKSIANTAMINEN JA HELLYYS	27
Raivon tukahduttaminen	27
Lauhkeus	27
Anteeksianto ja hellyys.....	28

Tämä kirja

Al-Ghazalin *Ihja 'Ulum al-Din* (Uskonnollisten tieteiden elävöittäminen) on tunnettu opas hyvään ja Allahia miellyttävään elämään. Hanbaliitti-oppinut Ibn al-Dzauzi näki siinä kuitenkin korjaamisen varaa ja muokkasi kirjan mieleiseensä muotoon. Tälle kooltaan huomattavasti edeltäjäänsä pienemmälle kirjalle hän antoi nimen *Minhadz al-Qasidin* (Allahin mielihyvää tavoittelevien polku), josta Ibn Qudama al-Maqdisi myöhemmin tiivistä oleellisimmat kohdat.

Tämä kirjanen pitää sisällään osan tästä suurenmoisesta tiivistelmästä suomeksi käännettynä. Kirjan päätteeman lisäksi ovat kappaleet ylimielisyydestä, mustasukkaisuudesta ja suuttumuksesta suomennettu myös, johtuen niiden vahvasta yhteydestä oikeaan käskemiseen ja vääryyden kieltämiseen.

Johdanto

Oikeaan käskeminen ja vääryyden kieltäminen on Islamin periaatteista tärkein ja tehtävä, jonka Allah lähetti profeettansa varta vasten täyttämään. Jos se pantaisiin syrjään, häviäisi uskonto olemattomiin, leviäisi korruptio joka puolelle ja kokonaiset maat joutuisivat turmioon.

Oikeaan käskemisen pakollisuus

Allah, Korkea sanoo:

”Olkoon joukossanne ryhmä, joka kutsuu hyvään, käskien oikeaan ja kieltäen vääryydestä. Nämä ovat niitä, jotka menestyvät.” (Koraani, 3:104)

Tästä jakeesta käy ilmi, että oikeaan käskeminen ja vääryyden kieltäminen on yhteisöllinen velvollisuus, ei yksilöllinen. Sanoihan Hän: ”Olkoon joukossanne ryhmä...” eikä: ”Käsketään jokainen teistä”. Niinpä siis, jos riittävä määrä ihmisiä täyttää tämän velvollisuuden, ei muiden enää tarvitse sitä tehdä, velvollisuuden täyttäjien ollessa niitä, jotka on mainittu menestyvinä. Koraanissa on lukuisia jakeita oikeaan käskemisestä ja vääryyden kieltämisestä.

Profeetta sanoi:

”Allahin rajojen sisällä pysyttelevät, niitä rikkovat ja niissä kompromisseja tekevät ovat kuin joukko ihmisiä laivalla, joista osa joutuu kannen alle vaikeimpaan ja pahimpaan kolkkaan ja osa pääsee kannelle. Kun alhaalla olevat hakevat vettä juodakseen, he häiritsevät ylhäällä olevia. He ajattelevat: ’Jos tekisimme reiän runkoon, saisimme vettä aiheuttamatta ongelmia yläkerran väelle’. Jos kannella olevat siis jättävät alhaalla olevat itsekseen, tuhoutuu heistä jokainen, mutta jos he sen sijaan auttavat heitä, pelastuvat he kaikki.” (Bukhari)

”Joka näkee vääryyden, muuttakoon sen kädellään. Jos hän ei kykene, muuttakoon hän sen kielellään. Jos hän ei kykene tähänkään, tehköön hän sen sydämellään, ja tämä on uskon tasoista alhaisin.” (Muslim)

”Paras dzihad on totuuden sanominen epäoikeudenmukaiselle hallitsijalle.” (Ahmad)

”Nähdessäsi yhteisöni pelkäävän hallitsijaa niin paljon, etteivät voi

sanoa hänelle: 'Olet tyranni', voit saman tien hyvästellä heidät."
(Ahmad)

"Käsketään oikeaan ja kiellään väärästä tai Allah antaa teistä pahimpien hallita parhaimpienne, näiden kutsuessa Allahia saamatta vastausta."
(Bazzar)

Kerran Abu Bakr nousi paikaltaan ja ylistettyään ensin Allahia, Korkeaa, sanoi:

"Ihmiset! Te luette jaetta:

'Uskovaiset! Olette vastuussa itsestänne. Eksyneet eivät vahingoita teitä, jos löydätte johdatuksen' (Koraani, 5:105)

ja olemme kuulleet Allahin lähettilään sanovan:

'Jotka eivät muuta väärästä sitä nähdessään, ovat saamaisillaan Allahilta kaiken ylitse pyyhkäisevän rangaistuksen.' (Tirmidhi)

Kuka voi käskää oikeaan ja kieltää väärästä

LAILLINEN VELVOLLISUUS

Oikeaan käskemällä ja väärästä kieltämisellä on neljä edellytystä. Ensimmäinen on, että sen tekijä on laillisesti vastuunalainen muslimi, joka kykenee tekoon. Tämän edellytyksen täytyessä on teko pakollinen, mutta oikean väärästä erottava lapsikin voi tuomita väärästä ja tulla palkituksi, vaikkei se hänelle pakollista olekaan.

MORAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN EI OLE EDELLYTYS

Jotkut ovat sanoneet torujalta edellytettävän eettistä käytöstä, sanoen, ettei syntisen ole luvallista asettaa muita tilille. Tämän he perustelevat Allahin, Korkean sanoilla:

"Käskettekö ihmisiä olemaan hurskaita ja unohdatte itsenne?" (Koraani, 2:44)

Tässä jakeessa ei kuitenkaan ole todistetta heidän sanoilleen.

HALLITSIJAN LUPA EI OLE EDELLYTYS

Jotkut ovat sitä mieltä, että torujalla täytyy olla lupa hallitsijaltaan tai hänen valtuuttamaltaan käskynhaltijalta, eivätkä yksityishenkilöt voi torua muita. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä asiaa käsittelevät Koraanin jakeet ja perimätiedot ovat yleisluonteisia ja osoittavat, että se, joka ei tee mitään vääryyttä nähdesään, tekee syntiä. Niinpä siis teon rajoittaminen niihin, jotka ovat saaneet hallitsijalta luvan, ei ole kuin omavaltainen mielipide.

Meidän on hyvä tietää, että torumisen tasoja on viisi:

- 1) teon vääryyden selittäminen
- 2) kohtelias saarnaaminen
- 3) haukkuminen ja kovuus
- 4) teon pysäyttäminen pakkokeinoin, kuten soittimien rikkomisen ja viinin poiskaataminen
- 5) pelottelu ja lyömisellä uhkailu tai oikeasti lyöminen, kunnes teko lopetetaan

Edellä mainituista vain viimeinen on sellainen, jonka tekemiseen tarvitaan hallitsijan lupa, koska muussa tapauksessa teko voi johtaa ihmisten välisiin ongelmiin. Varhaisten muslimien jatkuvat tavat nuhdella käskynhaltijoita todistavat kiistattomasti heidän konsensusensa kautta, ettei välikäsille ole tarvetta. Jos joku nyt miettii, voiko lapsi nuhdella isäänsä tai vaimo miestänsä tai yksityishenkilö hallitsijaansa, on vastaus *kyllä*; jokainen näistä on pohjimmiltaan oikeutettu tähän. Selitimme aiemmin teon viisi tasoa: lapsella on oikeus selittää teon vääryys, saarnata vanhemmilleen ja neuvoa heitä kohteliaasti ja lopulta sensuroida neljännellä tasolla esim. rikkomalla huilun tai kaatamalla viinin pois. Myös vaimon tulisi noudattaa samaa tahtia. Yksityishenkilön ja hallitsijan suhde on tässä asiassa kuitenkin paljon vakavampi kuin lapsen ja tämän isän kohdalla, eikä ensin mainitun ole sallittua tehdä muuta kuin selittää teon vääryys ja neuvoa.

KYKY NUHDELLA

Vääryyden tuomitsijan täytyy olla kykenevä tekemään niin. Siihen kykenemättömän ei täydy tehdä muuta kuin tuomita teko sydämessään. Sensuroinnin pakollisuus ei häviä pelkästään fyysisen kyvyttömyyden myötä, vaan myös silloin, kun henkilö pelkää joutuvansa pulaan, joka on myös eräänlaista kyvyttö-

myyttä. Sensuroinnin pakollisuus häviää myös silloin, kun vääryyden huomaava tietää sensurointinsa olevan hyödytöntä. Tähän liittyen neljä tilannetta voidaan kuvitella:

- 1) Henkilö tietää vääryyden loppuvan hänen puheensa tai tekemisensä myötä tämän aiheuttamatta hänelle ongelmia. Tällöin sensurointi on pakollista.
- 2) Henkilö tietää puhumisen olevan hyödytöntä ja myös tulevansa pahoinpidellyksi sen johdosta. Tällöin sensurointi ei ole pakollista.
- 3) Henkilö tietää sensuroinnin olevan hyödytöntä, muttei pelkää joutuvansa sen myötä ongelmiin. Tällöin sensurointi ei ole sen hyödyttömyyden johdosta pakollista, mutta sensurointi on silti suositeltavaa tuodakseen Islamin tunnusmerkit esiin ja muistuttaakseen ihmisiä heidän uskonnostaan.
- 4) Henkilö tietää joutuvansa vaikeuksiin, mutta tietää pahan myös loppuvan sensuroinnin myötä, esim. silloin, kun hän tietää tulevansa pahoinpidellyksi rikkoessaan huilun tai kaataessaan pois viinin. Tällöin sensurointi ei ole pakollista, vaan suositeltavaa, seuraavaa perimätietoa seuraten:

"Paras dzihad on totuuden puhuminen epäoikeudenmukaiselle hallitsijalle." (Ahmad)

Oppineiden keskuudessa ei ole erimielisyyttä siitä, että yhden muslimin on sallittua hyökätä epäuskovien riveihin ja taistella heitä vastaan, vaikka tietäisi tulevansa tapetuksi. Hyökkäys on kuitenkin kiellettyä, jos henkilö tietää olevansa kykenemätön aiheuttamaan heille minkäänlaista vahinkoa, kuten tapauksessa, jossa sokea mies heittäytyy heidän rivejään kohti. Samoin on asia silloin, kun joku näkee korruptoituneen ihmisen viinipullon kanssa miekka kädessä ja tietää menettävänsä päänsä sensuroinnin johdosta. Tällöin ei sensurointi siis ole luvallista, koska sitä ei seuraa minkäänlainen uskonnollinen etu, joka on hengen menettämisen arvoinen. Tällainen sensurointi on ylistettävää vain silloin, kun henkilö kykenee poistamaan vääryyden ja jokin hyödyllinen seuraa sensurointia, kuten on asian laita epäuskovien riveihin hyökkäävän kohdalla.

Jos sensuroija tietää myös seuralaistensa tulevan pahoinpidellyiksi oman itsensä kanssa, ei sensurointi ole luvallista. Tämä johtuu siitä, ettei vääryyden poistaminen ole tässä tilanteessa mahdollista sen johtamatta toiseen vääryyteen.

Tietää tarkoittaa tässä vain todennäköistä luuloa. Sen ei siis ole pakollista sensuroida, joka luulee melko varmasti joutuvansa pulaan, mutta sen on, joka on melko varma, ettei ongelmia seuraa. On kuitenkin huomioitava, että pelkurin arviota ei oteta tässä asiassa huomioon, eikä myöskään tyhmänrohkean. Kyseessä on siis normaalitemperamenttisen, terveen mielenlaadun omaavan henkilön arvio.

Ongelmat tarkoittaa tässä hakatuksi, tapetuksi tai ryöstetyksi tulemista tai huonon maineen saamista kaupungissa. Herjatuksi tuleminen ei ole hyväksyttävä veruke hiljaa pysymiselle, sillä oikeaan käskävä kohtaa sitä useimmissa tapauksissa.

Mitä saa sensuroida

Toinen edellytys oikeaan käskemiselle ja vääryyden kieltämiselle on, että sensuroitu asia on jotain moitittavaa, sillä hetkellä olemassa olevaa ja ilmeistä.

Moitittavalla tarkoitetaan tässä, että sen tapahtuminen on Pyhässä Laissa kiellettyä. Tämä on pelkkää tottelemattomuutta laajempi käsite, sillä jos joku näkee lapsen tai hullun juovan viiniä, on hänen pakollista kaataa se pois ja kieltää heitä juomasta.

Sillä hetkellä olemassa oleva tarkoittaa, ettei sääntö päde esim. henkilöön, joka on juonut viiniä ja jo lopettanut. Se ei myöskään päde johonkin myöhemmin tapahtuvaan, kuten tapaukseen, jossa kaikki viittaa siihen, että joku aikoo mennä juomaan illalla. Tämä ei ole paikka sensuroimiselle muutoin kuin vetoamalla henkilön omaantuntoon.

Ilmeinen tarkoittaa tässä, ettei sääntö päde kotonaan salassa tottelemattomaan henkilöön, joka on lukinnut ovensa. Tällaista ihmistä ei ole luvallista vakoilla. Poikkeus tehdään, jos joku talon ulkopuolella olevista huomaa jotain, kuten puhallinsoitinten ääniä. Tällöin hänen on sallittua mennä sisään ja rikkoa soittimet. Jos joku haistaa talossa olevan viinin, on oikeampi kanta, että hänen on luvallista mennä sisään ja tuomita teko.

TOISIA EI SAA TORUA LAKIKOULUKUNTIEN ERIMIELISYYKSIIN LIITTYVISSÄ SEIKOISSA

Vääryyden sensuroiminen edellyttää myös sitä, että kyseisen seikan vääryys on yleisessä tiedossa, eikä kyseessä ole vain jonkun oppineen lainopillinen tulkinta. Missään lainopillisella tulkinnalla saavutetussa ei ole torunnalle sijaa. Niinpä siis Hanafiitin ei ole luvallista tuomita Shafi'iittiä jos tämä syö lihaa, jonka

teurastuksen yhteydessä ei ole sanottu ”Allahin nimeen” eikä Shafi’iitin Hanafiittiä koska tämä juo rusinoista valmistettua juomaa, joka ei juovuta.

Väärintekijä

Kolmas oikeaan käskeymisen ja vääryyden kieltämisen edellytys liittyy väärintekijään. Riittää, että kyseessä on ihminen, eikä tämän ole välttämätöntä olla lain mukaan syyntakeinen, kuten jo mainitsimme puhuessamme lapsen tai hullun sensuroimisesta.

Nuhtelu

Neljäs edellytys on sensurointi itse. Sillä on eri tasoja ja sääntöjä.

TEOSTA TIETÄMINEN

Ensimmäinen taso on tietoisuus teon tapahtumisesta. Kenenkään ei tule kuulostella soitinten ääniä talon ulkopuolella, yrittää haistaa viinin hajua, tunnustella toisen paidan alla olevaa esinettä saadakseen selville, onko kyseessä mahdollisesti huilu, tai kysellä toisen naapureilta, mitä heidän naapurinsa tekee. Jos kaksi oikeudenmukaista todistajaa kuitenkin kertoo hänelle toisen juovan, voi hän mennä tämän kotiin ja torua.

TEON VÄÄRYYDEN SELITTÄMINEN

Toinen taso on teon vääryyden selittäminen. Tietämätön henkilöhän saattaa tehdä jotain väärin olematta tekonsa vääryydestä tietoinen, mutta lopettaa heti tiedon saavuttaessa hänet. Tällöin on asia selitettävä kohteliaasti, sanoen esimerkiksi: ”Ihmiset eivät synny oppineina, emmekä me tienneet monesta Pyhään Lakiin liittyvästä asiasta ennen kuin oppineet kertoivat meille niistä. Ehkei kylässäsi ole oppineita.” Henkilön tulee siis edetä näin, kohteliaalla tavalla, kunnes toinen ymmärtää loukkaantumatta. Väärinteon hyväksymisen pahuuden välttäminen syyllistymällä tarpeettomaan muslimin loukkaamisen pahuuteen on kuin veren pesemistä virtsalla.

TEON KIELTÄMINEN SAARNALLA JA NEUVOLLA

Kolmas taso on teon kieltäminen saarnaamalla, neuvomalla ja saamalla toinen pelkäämään Allahia mainitsemalla Hänen rangaistuksestaan kertovat tekstit

ja kertomalla varhaisten muslimien tavoista. Kaikki tämä tulee tehdä sympatialla, ystävällisin tavoin, ei ankaralla ja vihaisella tyyllillä.

Hyvin vaarallinen ja ehdottomasti vältettävä asia tässä on se, että oppineen kertoessa jonkin asian olevan väärin, hän saattaa nähdä itsensä jonain hyvin kunniakkaana tietonsa takia ja toisen hyvin alhaisena tämän tietämättömyyden takia. Tällainen on kuin jonkun pelastaminen tulipalosta polttamalla itsensä, ja kyseessä on ilman muuta mitä suurin tietämättömyys, oman itsensä nöyryyttäminen ja Saatanan maalaama illuusio.

Ihminen voi testata itseään kysymällä itseltään tahtoisiko hän mieluummin, että väärintekijä lopettaisi tekonsa itse tai jonkun muun kehotuksesta, vai että tämä lopettaisi hänen kiellettyä tätä. Jos teko tuntuu vaikealta ja raskaalta ja henkilö tahtois mieluummin jonkun muun tekevän sen, tulee hänen tehdä se itse, koska tällöin hänen motiivinsa on uskonto. Jos asetelma kuitenkin on päinvastainen, seuraa hän alhaisia halujaan ja tahtoo esitellä asemaansa sensuroimalla toisia. Tämän henkilön tulee pelätä Allahia ja sensuroida itseään ennen kaikkea muuta. Tällainen käy ilmi mm. seuraavassa:

Dawud al-Ta'ille sanottiin: "Mitä mieltä olet miehestä, joka menee aikamme hallitsijoiden luo ja käskee heitä oikeaan ja kieltää heitä vääryydestä?"

Dawud vastasi: "Pelkään hänen tulevan piestyksi."

Mies: "Hän kyllä kestää sen."

Dawud: "Pelkään hänen saavan miekasta."

Mies: "Hän kyllä kestää sen."

Dawud: "Pelkään hänen maistavan tappavaa tautia, nimittäin ylpeyttä."

KARKEIN SANOIN SENSUROINTI

Neljäs taso on haukkuminen ankarin, karkein ja terävin sanoin. Tähän tulee turvautua vasta silloin, kun kohteliaisuus ei auta lopettamaan tekoa, tekijän näyttäessä halukkaalta jatkamaan tiellään ja tehden pilkkaa sensuroivan saarnoista ja neuvoista.

Haukkuminen ei tässä tarkoita siveettömyyttä ja valheita, vaan sanoja kuten: "Sinä synnintekijä", "Sinä idiootti", "Sinä tolvana", "Etkö pelkää Allahia?" jne. Allah, Korkea sanoi Aabrahamista:

"Hyi teitä ja sitä, mitä Allahin sijaan palvotte! Ettekö ollenkaan ajattele?" (Koraani, 21:67)

VÄÄRYYDEN MUUTTAMINEN KÄSIN

Viides taso on vääryyden muuttaminen käsin, kuten soitinten rikkominen, viinin poiskaataminen ja jonkun ulosheitto tämän riistämästä talosta. Tällä tasolla on kaksi sääntöä:

- 1) Muutosta ei tule tehdä, jos on mahdollista saada väärintekijä tekemään se itse. Jos joku saa esim. toisen poistumaan vääryydellä viemältään maalta, ei hänen tulisi raahata tai työntää tätä pois.
- 2) Soittimia esimerkiksi tulisi rikkoa vain sen verran, ettei niitä voi enää käyttää tottelemattomuuteen. Samoin tulisi viiniä pois kaadettaessa varoa rikkomasta pulloja. Jos esim. viinin hävittäminen ei kuitenkaan onnistu kuin kivittämällä pulloja, voidaan niin tehdä ilman velvollisuutta korvata rikkoutuneita pulloja.

Jos joku miettii, saako pullot rikkoa tai jonkun raahata jaloista vääryydellä hankitusta talosta muiden pelottamiseksi, jotta he saisivat opetuksen, on vastaus, että vain käskynhaltijat voivat tehdä jotain tällaista. Se ei ole luvallista yksityishenkilöille asiaan liittyvien päätöksenteko-kriteerien epäselvyyden takia.

UHKAILU

Kuudes taso on uhkailu ja pelottelu kuten sanat: "Lopeta se tai-". Jos vain mahdollista, tulisi tämä tehdä ennen varsinaista lyömistä. Tämän tason sääntö on, ettei sellaisia uhkauksia tehdä, joita ei voida täyttää. Uhkailija ei siis esim. sano: "tai vien talosi" tai "tai otan vaimosi panttivangiksi", koska jos hän on toisissaan, on teko kielletty, ja jos ei, hän valehtelee.

PAHOINPITELY

Seitsemäs taso on toisen varsinainen lyöminen tai potkiminen tai jokin muu vastaava aseeton metodi. Tämä on luvallista yksityishenkilöiden kohdalla sillä ehdolla, että se on välttämätöntä, ja vain siinä mitassa, mitä kyseisen vääryyden lopettamisessa tarvitaan. Kun vääritys loppuu, tulee rangaistus lopettaa saman tien.

ASEISIIN TARTTUMINEN

Kahdeksannelle tasolle saavutaan, kun henkilö ei pysty sensuroimaan vääryyttä itse, vaan tarvitsee muiden aseistettua apua. Voi kuitenkin olla, että vää-

rintekijäkin hankkii apureita ja taistelu ryhmien välillä saa alkunsa. Oikein lakisäännös onkin, että tällaiseen tarvitaan hallitsijan lupa, sillä se johtaa ongelmiin ihmisten välillä. Sanotaan myös, ettei hallitsijan lupaa edellytetä.

Nuhtelijan ominaisuudet

Olemme nyt maininneet vääryyden tuomitsijaan liittyvät säännöt yksityiskohtaisesti, ja ne voidaan tiivistää kolmeen ominaisuuteen, jotka hänellä on oltava:

- 1) Tieto sensuroinnin eri tilanteista ja niihin liittyvistä rajoista, jotta lain asettamia rajoja ei ylitettäisi
- 2) Jumalanpelko, jota ilman hän saattaa tietää jotain, muttei kuitenkaan toimi sen mukaan jonkin henkilökohtaisen hyödyn toivossa
- 3) Hyvät luonteenpiirteet, joille itsehillintä perustuu, sillä suuttumuksen puhjetessa eivät pelkkä tieto ja jumalanpelko riitä laannuttamaan sitä

MUISTA RIIPPUVAISUUDEN VÄHENTÄMINEN

Oikean käskemisen ja vääryyden kieltämisen sääntöihin kuuluu myös vähäisempi riippuvuus toisista ja heidän omaisuuteensa kohdistuvan halun eliminointi, jotta kompromisseilta omissa periaatteissa säästyttäisiin.

Kerrotaan, että eräs aiemmista muslimeista omisti kissan ja haki sille joka päivä jäänteitä naapurissa olevalta teurastajalta. Eräänä päivänä hän huomasi teurastajassa jotain moitittavaa, joten hän palasi taloonsa ja päästi kissansa vapaaksi. Sitten hän palasi miehen luo ja nuhteli tätä. Tämä reagoi sanomalla: ”En anna kissallesi enää mitään!”, johon hän vastasi: ”En nuhdellut sinua ennen kuin olin luopunut kissasta ja kaikesta halusta omistamaasi kohtaan.” Tämä on korrekti tapa toimia. Ihminen ei voi nuhdella toista haikaillessaan kahden asian perään: asiat, joita he voivat antaa ja heidän hyväksyntänsä ja ylistyksensä.

Mitä tulee kohteliaisuuteen oikeaan käskettäessä ja vääryyttä kielletessä, se on pakollista kaikille. Allah, Korkea sanoo:

”Puhukaa hänelle (Faaraolle) pehmein sanoin.” (Koraani, 20:44)

Johdanto

Allah sanoi:

”Pois käännän merkeistäni heidät, jotka ylimielisinä oikeudetta maan päällä kävelevät.” (Koraani, 7:146)

”Hän ei rakasta ylimielisiä.” (Koraani, 16:24)

Allahin lähettilään on kerrottu sanoneen:

”Se, jolla on sydämessään atomin painon verran ylimielisyyttä, ei astu Paratiisiin.” (Muslim)

”Tuli sanoi: ’Minut on tehty erityisesti ylimielisille.’” (Bukhari)

”Tyrannit ja ylimieliset kootaan Ylösnousemuksen Päivänä atomin muodossa. Silloin ihmiset talloivat heitä heidän mitättömyytensä takia Allahin, Mahtavan ja Ylevän silmissä.” (Tirmidhi)

Sufjan ibn ‘Ujaina sanoi:

”Kun jonkun synty on alhaisten halujen seuraaminen, toivo hänelle katumusta, sillä Aatamin tottelemattomuus oli juuri tätä ja hän sai anteeksi. Mutta jos hänen syntinsä on ylimielisyys, pelkää hänen tulevan kirotuksi, sillä Iblisin tottelemattomuus oli juuri sitä ja johti hänen kiroomiseensa.”

Ylimielisyyden määritelmä

Ylimielisyys on sisäinen piirre, josta sen hedelmät, teot, saavat alkunsa. Se siis ilmenee ruumiinosissa. Tämän piirteen tarkempi määritelmä on itsensä näkeminen muita täydellisempänä, ja tämä määritelmä erottaa ylimielisyyden ylpeydestä. Toisin kuin ylimielinen, ei ylpeä tarvitse muita ollakseen ylpeä itseltään. Jos hän siis olisi ainut ihminen maailmassa, olisi hänen mahdollista olla ylpeä, muttei ylimielinen, sillä itseään muita parempana pitämiseen tarvitaan muita. Pitäessään itseään suurenmoisena ihminen halveksii ja vähättelee muita. Ylimielisyytensä johdosta hän katselee maallikkoja kuin aaseja, pitäen heitä

tyhminä ja mitättöminä. Valtaisa on siis ylimielisyyden koettelemus ja monet Islamille omistautuneet tuhoutuvatkin sen takia. Vähälukuisia ovat palvojat, turhuudet hyljänneet ja oppineet, joissa sitä ei ole. Miten sen pahuus voisikaan olla pieni; sanoihan Profeetta, ettei se, jolla on sydämessään atomin painon verran ylimielisyyttä, astu Paratiisiin.

Ylimielisyyden vaikutukset

Ylimielisyys on Paratiisin edessä oleva sermi, sillä se tulee ihmisen ja usko-vaisten piirteiden väliin, estäen tätä saavuttamasta niitä. Eihän ylimielinen kykene tahtomaan uskovaisille samaa kuin itselleen, eikä kykene myöskään olemaan nöyrä. Hän ei kykene jättämään kaunaa, kateutta ja vihaisuutta, eikä hillitsemään raivoaan, tai hyväksymään neuvoa. Hän ei myöskään välty vähättelemästä ja panettelemasta muita. Periaatteessa ylimielisyys siis johtaa väkisin jolkaiseen alhaiseen luonteenpiirteeseen.

Yksi pahimmista ylimielisyyden tyypeistä on se, mikä estää ihmistä hyötymästä tiedosta, hyväksymästä totuutta ja alistumasta sille. Voi siis olla, että ylimielinen oppii jotain, mutta hänen sielunsa ei suostu tottelemaan tätä tietoa alistumalla totuudelle. Allah sanoi:

”Joten he kielsivät ne heidän sielujensa ollessa niistä varmoja, tehden vääryyttä ja ylpistellen” (Koraani, 16:14)

”He sanoivat: ’Uskoisimmeko me kahteen kaltaiseemme ihmiseen?’” (Koraani, 23:47)

Koraanissa on lukuisia tällaisia jakeita, jotka käsittelevät ylimielisyyttä Allahia ja Hänen lähettilästään kohtaan.

Mainitsimme jo, että ylimielisyys muita kohtaan tarkoittaa halveksuntaa ja paremmuuden tunnetta. Tällainen voi johtaa myös ylimielisyyteen Allahin käskyjä kohtaan. Esimerkki tästä on Iblis, jonka ylimielisyys Aatamia kohtaan sai hänet kieltäytymään kumartumasta maahan Herransa käskiessä. Edellä mainittu ylimielisyyden merkitys löytyy perimätiedosta, jossa Profeetta sanoi:

”Ylimielisyys on totuuden kieltämistä ja ihmisten vähättelyä.” (Muslim)

Ylimielisyyden tasot

Oppineet ja palvojat jakautuvat ylimielisyydessä kolmelle tasolle:

- 1) Ylimielisyys on asettunut sydämeen ja saa ihmisen pitämään itseään muita parempana tämän kuitenkin kamppaillessa sitä vastaan ja nöyrtyen: Ylimielisyyden puu on siis istutettu hänen sydämeensä, mutta hän on katkaissut siltä oksat.
- 2) Ylimielisyys näkyy teoissa: Ihminen pyrkii nostamaan asemaansa istunnoissa, asettamaan itsensä muiden edelle ja toruu niitä, jotka eivät tee hänelle oikeutta. Tällä tasolla oleva oppinut kurtistelee kulmiaan ihmisille, kuin hänellä ei olisi mitään tekemistä heidän kanssaan, palvojan taas eläessä naamallaan ilme, joka viittaa vastenmielisyyden tunteisiin toisia kohtaan. Nämä kaksi ovat tietämättömiä siitä, miten Allah opetti Profettaansa sanoessaan:

”Laske siipesi sinua seuraaville uskovaisille.” (Koraani, 26:215)

- 3) Ylimielisyys kuuluu puheessa: Tällaiselta henkilöltä kuulee väitöksiä, kerskuntaa ja omakehua, kuten myös sukupuulla ylpistelyä. Kunniallisen sukuun omaava siis halveksii toisenlaista sukua olevaa, vaikka tämä olisikin teoissaan parempi. Ibn ‘Abbas sanoi:

”Mies saattaa sanoa toiselle: ’Minä olen sinua jalompi’, vaikkei kukaan ole toista jalompi kuin Allahilta suojautumisen perusteella.”

Allah sanoi:

”Teistä jaloin Allahin luona on eniten Häneltä suojautuva.” (Koraani, 49:13)

Ylimielisyys voi ilmetä myös omaisuuden, kauneuden, vahvuuden ja seuraajien paljouden takia. Omaisuudella ylpistely tapahtuu suurimmaksi osaksi kuninkaiden, kauppiaiden ja muiden heidän kaltaistensa keskuudessa. Kauneudella ylpistelyä taas ilmenee enimmäkseen naisten kesken, ja tämä johtaa heidät puhumaan toistensa puutteista ja vioista ja panettelemaan. Seuraajilla ja apureilla taas ylpistelevät keskenään kuninkaat puhuessaan sotajoukkojensa määrästä ja oppineet puhuessaan oppilaidensa määrästä. Lyhyesti siis kaikella hyveeksi katsotulla voidaan ylpistellä, vaikkei kyseessä oikeasti edes olisi hyve. Jopa synnintekijä voi ylpistellä juomisella ja rikkeillä, uskoessaan niiden olevan hyviä piirteitä.

Ylimielisyyden merkkejä

Ylimielisyys ilmenee ihmisen ominaisuuksissa, kuten kulmien kurtistelussa, halveksivassa katseessa, katseen laskemisessa sekä jalat ristissä ja nojaten istumisessa. Se ilmenee myös sanoissa ja jopa äänensävyssä ja puhettavassa. Se ilmenee yleensä kävelytavassa, seisomisessa, istumisessa ja muissa liikkeissä ja jopa liikkumattomuudessa sekä muissa ihmisen tilanteissa. Yksi ylimielisyyden piirteistä on, että tahtoo muiden seisovan itsensä tähden. Tällainen seisominen voi tapahtua kahdella tavalla:

- 1) Toinen seisoo kun itse istuu: Tällainen on kiellettyä, sillä Allahin lähettiläs sanoi:

”Istukoon se paikalleen Tulesa, joka tahtoo ihmisten itselleen seisovan.” (Abu Dawud)

- 2) Muut nousevat kun toinen saapuu paikalle: Edeltäjämme eivät tällaista juurikaan tehneet. Anas sanoi:

”Kukaan ei ollut meille Allahin lähettilästä rakkaampi. Siitä huolimatta he (Seuralaiset) eivät tavanneet nousta ylös hänen takiaan, tietäen kuinka hän sitä inhosi.”

Oppineet ovat kuitenkin sanoneet nousemisen vanhempia, oikeudenmukaiselta johtajaa ja hyveellisiä ihmisiä varten olevan suositeltavaa. Tästä on tullut eräänlainen tunnusmerkki hyveellisten keskuudessa. Jos joku ei siis tee näin sen ollessa suotavaa, ei hän voi taata, ettei kyseinen henkilö tulkitse tätä halventamiseksi ja laiminlyönniksi. Tällainen taas johtaa kaunaan.

Nousemisen suositeltavuus ei kuitenkaan estä sitä, jota varten noustaan, inhoamasta itsensä takia nousemista ajatellen, ettei ansaitse sellaista.

Yksi ylimielisen piirteistä on myös se, ettei henkilö kävele kuin jonkun ollessa hänen kanssaan kävelemässä hänen takanaan. Sen merkki on myös se, ettei vieraille kenenkään luona pitäen itseään muita parempana. Ylimielinen saattaa myös inhota muiden istumista hänen vierellään eikä tahdo heidän kävelevän kanssaan. Anas sanoi:

”Medinalainen orjatyttö saattoi ottaa Allahin lähettilästä kädestä ja viedä tämän asioille.”

Ibn Wahb sanoi:

”Istuin ‘Abd al-‘Aziz ibn Abi Rawwadin luona ja huomasin reiteni koskevan hänen reittään. Vetäydyin kauemmaksi, mutta hän tarttui vaatteeseeni, veti minut takaisin ja sanoi: ’Miksi kohtelette minua kuin olisin kuningas? Enhän tiedä teistä ketään minua pahempaa?’”

Ylimielisyyttä voi olla sekin, ettei tee minkäänlaista työtä kotonaan. Tällainen on ristiriidassa Profeetan tapojen kanssa.

Ken tahtoo vaihtaa ylimielisyyden nöyryyteen, se lukekoon Allahin lähettämään elämäkertaa ja soveltakoon siitä saamaansa tietoa elämäänsä.

Ylimielisyyden hoito

Ylimielisyys on kuolettava sairaus, jota jokaisen on hoidettava. Tällä hoidolla on kaksi vaihetta:

- 1) Ylimielisyyden kitkeminen juurineen
- 2) Ylimielisyyden poistaminen sitä esiintyessä

KITKEMINEN JA PUUN KATKAISU

Tämä käy toteen ihmisen tuntiessa itsensä ja Herransa. Kun hän todella tuntee itsensä, tietää hän olevansa kaikkea muuta alhaisempi. Tämän saavuttaakseen ei hänen tarvitse kuin katsoa maata, josta hän on saanut alkunsa oltuaan ensin olematon. Tämän jälkeen hän oli virtsaputkesta tullutta siemennestettä, sitten alkio ja sitten pala lihaa. Hänestä tuli jotain mainitsemisen arvoista vasta oltuaan ensin massaa, joka ei kuule, näe, tunne tai liiku. Hän siis alkoi kuolemassa ennen elämää, heikkoudesta ennen voimaa ja köyhyydestä ennen rikkautta. Allah sanoi:

”Mistä Hän tämän loi? Alkiosta Hän tämän loi, ja sitten ennalta määräsi...” (Koraani, 80:18-19)

Sitten Hän soi tälle hyveistään:

”Sitten Hän helpotti tälle polun...” (Koraani, 80:20)

”Ja teimme hänestä kuulevan ja näkevän...” (Koraani, 76:2)

Hän siis herätti tämän henkiin, kaunisti, saattoi maailmaan, syötti ja juotti, vaatetti, ohjasi ja vahvisti. Kuinka tällaisen alun saanut voi kerskua ylimielisenä? Jos olettaisimmekin hänen jotenkin pysyvän elossa omasta tahdostaan, ei hänen tulisi unohtaa alkuaan ja loppuaan, koska rajat ylittyisivät tässä kohtaa. Lisäksi, tässäkin tilassa voivat kammottavat sairaudet saada hänestä otteen. Asiat siis etenevät niin, että yhtenä hetkenä hänen rakennuksensa on täydellinen, ja toisena heikko ja tuhoutunut. Hän ei hallitse asioiden hyötyjä eikä haittoja. Hän muistaa jotain ja sitten unohtaa sen, mieltyy johonkin, mutta halveksii sitä kohtaa, ja halajaa jotain, muttei saa sitä. Ja lopuksi, kaiken tämän jälkeen, hänen elämänsä voidaan riistää äkillisesti.

Tämä on hänen keskivaiheensa, ja sitä ennen mainittu on hänen alkunsa. Loppu on kuolema, joka palauttaa hänet elottomaksi ruumiiksi, mikä hän alun perin oli. Sitten hänet heitetään maan sisään, missä hänestä tulee haiseva raato. Hänen jäsenensä mätänevät, hänen luunsa hajoavat ja madot syövät hänen osiaan. Sitten hän palaa maaksi, josta tehdään astioita ja muurataan rakennuksia. Sitten, pitkän maatumisen jälkeen, hänen erotetut osansa kootaan yhteen ja hänet tuodaan Ylösnousemuksen pihaan. Hän näkee, kuinka maa vaihdetaan, vuoret siirretään paikoiltaan ja taivas halkeaa. Hän näkee, kuinka tähdet himmenevät, aurinko kiedotaan ja kaikki pimenee. Hän näkee, kuinka Tuli puuskuttaa ja sivut levitetään. Sitten sanotaan:

”Lue kirjasi! Oma itsesi on tänä päivänä riittävä tilintekijä sinua vastaan.” (Koraani, 17:14)

Hän vastaa: ”Mikä on kirjani?” ja sanotaan: ”Elämässäsi, jonka takia iloitsit ja jonka siunauksilla ylimielisenä ylpistelit, sinusta asetettiin vastuuseen kaksi enkeliä, jotka laskivat sanasi ja tekosi. Sekä pienen että suuren he laskivat, jopa jokaisen seisomisen ja istumisen ja syömisen ja juomisen. Tämän sinä unohdit, mutta Allah, Korkea sen laski. Tule siis nyt tekemään tiliä siitä ja valmista vastaus sitä varten. Muussa tapauksessa sinut ajetaan Tuleen.”

Miten siis tällaisessa tilanteessa oleva voisi olla ylimielinen? Jos hän joutuu Tuleen, ovat karjaeläimetkin häntä paremmassa jamassa, sillä ne palaavat takaisin maaksi. Kuinka tällaisessa tilassa oleva voisi olla ylimielinen ollessaan epävarma, saako hän syntinsä anteeksi vai ei? Kuka voikaan olla turvassa tehtyään synnin, jonka johdosta ansaitsee rangaistuksen? Tällaista luuleva on kuin mies, joka rikkoo kuningasta vastaan niin pahasti, että ansaitsee 1000 kepiniskua. Hänet vangitaan odottamaan rangaistusta, joten hän vain odottaa kutsuaan oikeuden eteen. Luuletko hänen ylpistelevän ylimielisenä muiden vankien edessä? Ja mitä muuta tämä maailma onkaan kuin vankila, ja mihin muuhun tottelemattomuuden eleet johtavat kuin rangaistukseen?

Mitä tulee Herran tuntemiseen, sen saavuttamiseksi riittää Hänen taitojensa merkkien ja uskomattomien luomustensa katsominen. Tällä tavalla Hänen mah-tavuutensa ja tuntemuksensa selvenee. Tämä on siis ylimielisyyden täysin kitke-vä hoito.

Yksi tekoihin perustuva parannuskeino on selkeä nöyrytminen Allahille ja hänen palvojilleen. Tämä saavutetaan jatkuvalla nöyrien tapojen harjoittamisel-la. Olemmekin jo viitanneet aikaisemmin Allahin lähettilään nöyryyteen ja kau-niisiin tapoihin.

HOITO YLIMIELISYYTTÄ ESIINTYESSÄ

Sukupuustaan humaltuneen tulee tietää, että hän ammentaa kunniaa muiden hyveellisyydestä. Sitten hän tietäköön, että hänen isänsä on kurja pisara sper-maa ja hänen isoisänsä on maata.

Kauneuteensa rakastuneen taas tulee katsoa sisäpuoltaan kuin älyllinen olento, ei ulkokuortaan kuin eläin.

Voiman takia ylimielisen on tiedettävä olevansa kykenemätön tekemään voimallaan mitään yksinkertaiselle suonenedolle. Yhden päivän kuume heiken-tää häntä huomattavasti, ja korvaan mennyt lude tekee hänen olonsa sietämät-tömäksi.

Rikkauksillaan koreilevan taas on syytä pohtia joidenkin juutalaisten elämää, sillä hän tulee huomaamaan heidän olevan itseään rikkaampia. Ja hyi sentään kunnialle, jonka juutalaiset ovat ottaneet aikaisemmin, ja jonka varas voi viedä hetkessä, tehden rikkaasta taas alhaisen.

Tiedon takia ylimielisen tulee tietää, että Allahin todiste oppinutta vastaan on vankempi kuin tietämätöntä vastaan. Pohtikoon hän siis sitä valtavaa vaaraa, jonka edessä seisoo, sillä se on suurempi kuin muiden, samoin kuin hänen ar-vonsakin on korkeampi kuin muiden.

Itsetunnon tasot

Tällä piirteellä, kuten muillakin, on kaksi ääripäätä ja keskitie:

- 1) Normaalia enempään omanarvontuntoon kallistuva on ylimielisyyttä.
- 2) Normaalia vähempään omanarvontuntoon kallistuva on ala-

arvoisuuden esittämistä ja itsensä nöyryyttämistä.

- 3) Näiden välissä oleva piirre on nöyryyttä, ja näistä kolmesta vain tämä on ylistyksen arvoista. Puhumme siis nöyryydestä ilman itsensä nöyryyttämistä.

Paras tie on aina keskellä. Joka asettaa itsensä kumppaneidensa edelle on ylimielinen, ja joka jättäytyy heistä jälkeen, on nöyrä. Tämä sana on arabiaksi mutawāḍi‘un, sillä hän waḍa‘a, eli laittoi alas, osan arvostaan.

Nöyryyttä ei siis ole esim. se, että oppineen opintopiiriin tuodaan suutari, ja sitten oppinut väistyy hänen tieltään, istuttaa hänet paikalleen ja tuo myöhemmin hänen kenkensä ja saattaa hänet ovelle. Tällainen henkilö ei ole nöyrytynyt, vaan esittänyt ala-arvoisuutta ja nöyryyttänyt itseään.

Ylistyksen arvoinen nöyryys on oikeudenmukaisuutta, eli sitä, että jokaiselle annetaan asiaankuuluvat oikeudet. Esimerkki tästä on nöyryys rahvaan edessä, armeliaisuus heidän kysymyksiinsä vastatessa, pehmeä puhe, kutsuun vastaaminen ja tarpeiden täyttäminen halveksimatta ja väheksymättä.

Johdanto

Suuttumus on liekki Helvetin tulesta. Suuttuessaan ihminen kallistuu piirteittään kirottua Saatanaa kohti, joka sanoi:

”Loit minut tulesta ja hänet savesta.” (Koraani, 7:12)

Savihan on tyyntä ja tasapainoista, kun taas tuli on leimahtavaa, levotonta ja epätasapainoista. Kauna ja mustasukkaisuus ovat suuttumuksen tuloksia. Suuttumuksen moitittavuudesta todistavat seuraavat Profeetan perimätiedot:

Mies sanoi Profeetalle: ”Neuvo minua.” Tämä sanoi: ”Älä suutu.” Mies pyysi neuvoa toistamiseen, ja Profeetta sanoi aina: ”Älä suutu.” (Bukhari)

Ibn ‘Umar kysyi Profeetalta: ”Mikä loitontaa minut Allahin, Mahtavan ja Ylevän vihalta?” Tämä vastasi: ”Älä suutu.” (Ahmad)

”Kova ei ole toisten nujertaja vaan se, joka hillitsee itsensä suuttuessaan.” (Bukhari)

‘Ikrima kommentoi Allahin sanoja Jahjasta: ”Sajjid ja naisista pidättäytyvä” (Koraani, 3:39):

”Sajjid on se, joka hillitsee itsensä suuttuessaan eikä päästä vihaa valloilleen.”

Iblisin on kerrottu ilmestyneen Moosekselle ja sanoneen:

”Mooses! Varo kiihtymästä, sillä minä pelaan kiihtyneellä miehellä kuin pikkupojat pallolla.”

Suuttumuksen todellisuus

Suuttumus on kostonhalusta johtuvaa veren kiehumista sydämessä. Ihmisen suuttuessa hänen vihansa tuli siis leimuaa saaden sydämen veren kiehumaan. Se leviää verisuonissa ja kohoaa ruumiin yläosiin kuin kattilassa kiehuva vesi. Tästä syystä suuttuneen kasvot, silmät ja iho muuttuvat punaisiksi. Kaikki tämä kertoo

sen takana olevan veren punaisuudesta aivan kuin lasi, joka kertoo siinä olevan nesteen värin. Veri kuitenkin leviää tällä tavoin vain silloin, kun suuttumus kohdistuu johonkin alempiarvoiseen, jolle voidaan heti kostaa. Kun jokin ylempiarvoinen on suuttumuksen syy, eikä suuttuneella ole toivoa välittömästä takaisinannosta, pidättäytyy hänen verensä ihon pinnasta ja siirtyy sydämeen. Näin se muuttuu suruksi, jonka johdosta ihminen kellastuu. Jos suuttuttaja on samantasoinen ja suuttunut epäilee kykyään kostaa tälle välittömästi, käy veri leviämisen ja pidättäytymisen väliä punastuen ja kellastuen epätasapainoisesti. Kosto siis ravitsee suuttumuksen voimaa.

Suuttumuksen tasot

Ihmiset ovat suuttumuksen voimassa kolmella tasolla:

- 1) liioittelu
- 2) höllyys
- 3) tasapaino

Liiallinen suuttuminen ei ole ylistyksen arvoista, sillä se saa ihmisen toimimaan järkensä ja uskontonsa vastaisesti. Tällöin hän ei kykene arvioimaan, ajattelemaan eikä valitsemaan, mitä tekee. Höllyyskin on moitittavaa, sillä tällaisella henkilöllä ei ole itsekunnioitusta eikä temperamenttia. Täysin suuttumaton henkilö ei kykene harjoittamaan itseään, koska harjoitus tapahtuu antamalla suuttumukselle otteen alhaisista haluista, kun ihminen suuttuu itselleen huomatesaan kulkevana niitä kohti. Suuttumattomuuskin on siis moitittavaa, joten henkilön tulee pyrkiä olemaan liioittelun ja höllyyden välillä.

Suuttumuksen vaikutukset

Kun suuttumuksen tuli on vahva ja leimuaa, se sokaisee suuttuneen ja tekee hänet kuuroksi kaikille kehotuksille. Tämä johtuu siitä, että suuttumus nousee aivoihin ja peittää kyvyn ajatella. Se saattaa jopa vaikuttaa kykyyn aistia, jolloin henkilön näkökenttä pimenee ja koko maailma mustenee hänen silmissään. Tällöin hänen aivonsa ovat kuin luola, johon on sytytetty tuli: Sen ilma mustenee sen kuumetessa ja täytyessä savulla. Sen sisällä oli aikaisemmin heikko valo, mutta nyt se on sammunut. Siellä ei voi kävellä, ei kuulla sanaakaan, ei nähdä mitään, eikä sen tulta voi sammuttaa. Tämän suuttumus tekee sydämelle ja ai-

voille. Se voi yltyä jopa niinkin pitkälle, että suuttunut tappaa suuttumuksensa kohteen.

Näkyviä suuttumuksen merkkejä ovat mm. värin muutos, ruumiinliikkeiden räjähtäväisyys, tekojen järjestyttömyys, luonteen täydellinen muutos ja hullun lailla toimiminen. Jos suuttunut näkisi normaalissa tilassa, millainen hän suuttuessaan on, halveksisi hän itseään tuollaisessa tilassa olosta. Tunnettu toiseikka on, että suuttuneen pinnan alla oleva on tätäkin rumempaa.

Suuttumuksen syyt

Olet nyt oppinut, että jokainen sairaus voidaan parantaa kitkemällä sen juuret ja poistamalla siihen johtavat seikat. Suuttumukseen johtavat mm. ylpeys, vitsailu, kiistely, vastakkaisuus, petturuus ja kiihkeä himo saada ylimääräistä omaisuutta ja asemaa. Nämä kaikki ovat lain mukaan moitittavia piirteitä ja jokainen niistä tulee kohdata sen vastakohtalla. Näin henkilön siis tulee kamppaila suuttumuksen juurien kitkemisessä ja siihen johtavien seikkojen katkaisemisessa.

Suuttumuksen vastustaminen

Kiihtyvää suuttumusta voidaan vastustaa mm. ajattelemalla raivon tukahduttamisen, armahduksen, lauhkeuden ja sietokyvyn hyveistä kertovia perimätietoja. Seuraavassa on loistava esimerkki:

Kerran mies pyysi lupaa päästä ‘Umarin puheille, joten tämä antoi luvan. Mies sanoi: ”Khatabin poika! Kautta Allahin, et sinä paljon meille anna etkä tuomitse välillämme oikeudella.” ‘Umar suuttui tästä niin, että oli käydä hänen päälle, mutta Hurr ibn Qais sanoi: ”Uskovien komentaja! Allah sanoi Profeetalleen: ‘Armahda, käske hyvän tekoon ja käänny pois tietämättömistä’ (Koraani, 7:199) ja tämä tässä on ilman muuta tietämätön.”

Kertojan kommentti: ”Allahin nimeen, ‘Umar ei ylittänyt tämän jakeen rajoja miehen lausussa sen. Hän pysähtyi aina Allahin kirjan asettamille rajoille.”

Suuttuva voi myös pelotella itseään Allahin rangaistuksella sanoen: ”Allah kykenee tekemään minulle enemmän kuin minä tälle ihmiselle. Jos siis puran suuttumukseni häneen, en voi olla turvassa siltä, että Allah purkaa suuttumuk-

sensa minuun Ylösnousemuksen Päivänä. Minä itse siis olen mitä suurimmassa armahduksen tarpeessa.” Allah on sanonut joissain kirjoissa:

”Aatamin poika! Muista Minua suuttuessasi, niin muistan sinua suuttuessani, enkä hävitä sinua eräiden muiden mukana.”

Suuttuva voi varoittaa itseään vihollisuuden lopputuloksesta, kostosta ja siitä, miten vihollinen valmistautuu tuhoamaan hänen kunniansa ja iloitsee hänen ongelmistaan. Kukaan kun ei säästy ongelmilta. Jos hän ei pelkää Tuonpuoleista, tulee hänen pelotella itseään muiden kostolla maallisessa elämässä. Tällöin hän voittaa suuttumuksen seuraamalla halujaan, eikä tästä seuraa palkkiota, koska kyseessä on maallisen elämän suosiminen tietyissä määrin Tuonpuoleista enemmän. Asia on kuitenkin toisin, jos hän pelkää jonkin tässä maailmassa olevan uskonnollisen hyödyn tuhoutuvan vihollisen koston myötä.

Suuttuvan on suotavaa miettiä imagonsa rumuutta ollessaan suuttumuksen vallassa, sillä tällöin hän muistuttaa villikoiraa tai petoeläintä. Toisin on silloin, kun hänen sielunsa on taipuvainen jäljittelemään Profeettoja ja oppineita, jolloin hänen tapansa ovat kuin heidän.

Suuttuva voi myös miettiä kostonhalunsa syytä. Hänen suuttumuksensa saattaa johtua esim. siitä, että Saatana sanoo hänelle: ”Tällaista pidetään kyvyttömyytenä, nöyryytenä, arvottomuutena ja pienisieluisuutena! Ihmiset tulevat halveksimaan sinua!” Tällaiseen hänen tulee vastata sanomalla itselleen: ”Unohda tällainen mahdollisuus nyt, mutta älä ikinä unohda Ylösnousemuksen Päivän nöyryytystä silloin, kun tämä henkilö ottaa sinua kädestä ja kostaa sinulle. Varot niin kovasti mitättömyyttä ihmisten silmissä, muttet mitättömyyttä Allahin, Enkeleiden ja Profeettojen luona”.

Hänen tulee siis tukahduttaa raivonsa. Tämä valmistaa Hänelle ylevän paikan Allahin luona, joten miksi huolehtia niin paljon ihmisistä? Eikö hänen olekin oltava se, joka nousee Ylösnousemuksen Päivänä, kun kutsutaan: ”Nouskoot ne, jotka Allah palkitsee”? Eikä kukaan, paitsi Hänen armahtamansa nouse silloin. Ihmisen tulee siis sisäistää tämä ja muut samankaltaiset seikat.

Suuttuneen tulee myös muistaa, että hänen suuttumuksensa aiheutui jostain Allahin tahtomasta asiasta, eikä suinkaan mistään hänen itse tahtomastaan. Kuinka hän siis nyt asettaa oman tahtonsa Allahin tahdon edelle?

Vastustus teoilla

Edellä mainitut asiat liittyvät sydämeen. Teoista voidaan sanoa sen verran, että suuttuvan on suotavaa olla tyyni, hakea Allahista turvaa Saatanalta ja vaihtaa olotilaansa: Jos hän seisoo, tulee hänen istua, ja jos hän istuu, tulee hänen käydä makuulle. Meitä on myös käsketty tekemään wudu suuttuessamme. Näistä seikoista ovat perimätiedot puhuneet, ja Profeetta selvensi viisauden tämän wudun takana:

”Suuttumus tulee Saatanalta. Saatana on luotu tulesta, eikä tulta sammuteta kuin vedellä. Kun joku teistä siis suuttuu, tehkoon hän wudun.”
(Ahmad)

Viisaus istumaan ja makaamaan käskemisessä taas voi olla se, että näin henkilö on lähellä maata, josta hänet on luotu, ja muistaa täten alkuperänsä ja nöyrytyy. Näin on myös voitu käskää, jotta suuttunut nöyrytyisi ollessaan alhaisessa tilassa, sillä suuttumus saa alkunsa ylimielisyydestä. Profeetan on kerrottu maininneen suuttumuksesta:

”Joka sitä itsessään huomaa, menkoon poskelleen maahan.” (Tirmidhi)

Raiwon tukahduttaminen

Allah sanoi ylistyksen arvoisessa yhteydessä:

”...ja raivonsa tukahduttavat...” (Koraani, 3:134)

Profeetan on kerrottu sanoneen:

”Joka raivon tukahduttaa kyetessään sen purkamaan, sen Allah kutsuu koko luomakunnan edessä valitsemaan minkä tahansa Paratiisin neidoista tahtoo.” (Abu Dawud)

‘Umarin on kerrottu sanoneen:

”Joka Allahilta suojautuu, ei raivoaan pura, ja joka Allahia pelkää, ei tee mitä tahtoo. Jos Ylösnousemuksen Päivää ei olisi, olisivat asiat toisin kuin näette.”

Lauhkeus

Lauhkeudesta on olemassa mm. seuraavat perimätiedot:

”Tietoa ei saavuteta kuin opettelemalla, eikä lauhkeutta saavuteta kuin siihen pyrkimällä.” (Tabarani)

”Etsikää tietoa ja tavoitelkaa tiedon ohella tyyneyttä ja lauhkeutta. Olkaa kohteliaita sekä oppilaitanne että opettajianne kohtaan. Älkää olko tyrannimaisia oppineita, jottei tietämättömyytenne saisi teistä yliotetta.” (Ibn al-Sinni)

(Ashadz ibn Qaisille): ”Sinussa on kaksi piirrettä, joita Allah ja Hänen lähettiläänsä rakastavat: lauhkeus ja hätäilemättömyys.” (Ahmad)

Hurskaiden esimerkeistä mainittakoon seuraavat tapaukset:

Eräs mies herjasi Ibn ‘Abbasia. Hänen sanottuaan sanottavansa Ibn ‘Abbas sanoi: ”Ikrima! Katso, onko miehellä jotain tarvetta, jonka voisit täyttää.” Tämän kuullessaan mies katsoi alas nolostuneena.

'Umar ibn 'Abd al-'Aziz meni kerran moskeijaan yön pimeydessä ja kulkiessaan nukkuvan miehen ohi kompastui tähän. Mies nosti päätään ja sanoi: "Oletko hullu??" 'Umar vastasi: "En". Nähdessään tämän meinasivat vartijat käydä miehen kimppuun, mutta 'Umar sanoi heille: "Antakaa hänen olla. Ei hän muuta tehnyt kuin kysyi olenko hullu, ja minä sanoin, etten ole."

Kerran mies tapasi Husain ibn 'Alin herjaten. Läsne olleet orjat raivostuivat miehelle, mutta Husain sanoi: "Rauhoittukaa." Sitten hän meni miehen luokse ja sanoi: "Paha, jota meistä sanoit, ei ole lähelläkään sitä paha, mitä et meistä tiedä. Tarvitsetko jotain, jonka saavuttamisessa voimme olla avuksi?" Mies nolostui. Husain heitti hänelle kantamansa vaateen ja määräsi hänelle 1000 dirhamia. Tämän jälkeen mies tapasi sanoa: "Olet yksi Lähettilään lapsista, sen minä sanon."

Anteeksianto ja hellyys

Al-'Afwu eli anteeksiantaminen tarkoittaa sitä, että ollessasi oikeutettu koostoon tai korvauksiin annat oikeuden olla ja maksat velvollisen puolesta. Kyseessä on siis muu kuin lauhkeus ja raivon tukahduttaminen. Allah sanoi:

"...ja antavat anteeksi ihmisille..." (Koraani, 3:134)

"ja joka antaa anteeksi ja solmii rauhan, sen Allah on palkitseva."
(Koraani, 42:40)

Profeetan on kerrottu sanoneen:

"Hyväntekeväisyys ei vähennä omaisuutta, anteeksiantamisen myötä Allah vain lisää orjaansa kunniassa, eikä kukaan nöyrry Allahin vuoksi Allahin tätä korottamatta." (Muslim)

"'Uqba! Enkö kertoisi sinulle maailman ja tuonpuoleisen kansojen parhaista piirteistä? Yhdistä välisi niihin, jotka ne sinuun katkaisevat, anna niille, jotka eivät anna sinulle, ja anna anteeksi sinua sortaneiden teot." (Hakim)

"Allah on hellä ja rakastaa hellyyttä, ja johtaa hellyyden sellaiseen, mihin ei kovuutta johda." (Muslim)

"Hellyydestä estetty on estetty hyvästä." (Muslim)